

Předmluva pro mládež

Bible pro všechny, kdo už nejsou děti? Ptáte se možná, když jste si přečetli název této knížky na titulní straně: Knihy jsou přece buď pro děti, nebo pro dospělé. Proč tedy pro všechny, kdo už nejsou děti? Ano, uznávám, že ten nadpis není úplně přesný. Tato kniha je především pro ty, kteří se jako děti naučili číst, jinak by jim nic neřekl ani název. Tedy, kteří už umí číst a současně také přesněji přemýšlet o tom, co čtou. To je ke čtení této knihy zvlášť potřeba.

Ale vysvětlit, proč jsem ke slovům „kteří už nejsou děti“ v názvu přidala slůvko „všechny“, mohu. Bible je kniha, která vypravuje o zkušenostech lidí s Bohem. A ne všichni mladí lidé o takových zkušenostech něco slyšeli. Dokonce si myslím, že většina dětí i mladých lidí v naší zemi o něčem takovém neslyšela ani nečetla. Jsme zvyklí, že Bibli čtou lidé, kteří si říkají

věřící křesťané, a těch není u nás mnoho. To ale ještě neznamena, že Bible je kniha, která se hodí pouze pro mladé lidi žijící v křesťanských rodinách. Všichni žijeme ve světě, kterému se snažíme postupně stále více a více rozumět, jinak bychom v něm nemohli dobře žít. Příběhy, o kterých vypravuje Bible, mohou všem napovědět něco důležitého o životě. I křesťané mohou lépe porozumět své vlastní víře, když vidí, jak mohou takové příběhy pomáhat těm, kdo nejsou křesťané. To je první důvod, proč je pro všechny mladé lidi podle mého názoru dobré znát biblické příběhy.

Díky tomu, že poznáme příběhy, které jsou důležité pro věřící lidi, můžeme porozumět trochu lépe jejich víře. A tím také můžeme trochu lépe porozumět i jim. Můžeme třeba nalézt důvody, proč jednají určitým způsobem, porozumět tomu, jak žijí, co pro ně znamenají slova, jako je láska, naděje, přátelství, ale i bolest, smrt nebo vina. Také si můžeme začít jejich víry víc vážít. A díky tomu všemu se můžeme začít ptát

sami sebe: Jak my rozumíme světu kolem sebe? Co pro nás znamenají slova, jako je láska, naděje, přátelství, bolest nebo vina...? To je můj druhý důvod, proč biblické příběhy mohou poznat i mladí lidé z nekřesťanských rodin.

A třetí důvod? Když přijdete jako turisté do nějakého evropského města, ptáte se, jaké tam můžete navštívit důležité památky. Téměř vždy naleznete mezi takovými památkami kostely nebo dokonce katedrály a v nich mnoho nádherných obrazů nebo soch. Podobné obrazy se nacházejí v muzeích stejně jako krásné staré tisky náboženských knih. Ale ničemu z toho nerozumíte, když neznáte příběhy, které tam jsou vymalovány. Protože tam jsou vymalovány příběhy biblické. To, čemu nerozumíme, nemůžeme také ocenit, prostě si nevšimneme, jak je takový obraz vlastně krásný nebo jak je vzácný.

Nebo úplně jinak. Abychom věděli, na co máme právo a na co právo nemáme, musíme znát dobře ústavu své země a Listinu základních práv a svobod. Kde se tam vzala hned první

věta? „Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i právech.“ Může mít přesvědčení, že si jsou všichni lidé rovni a že mají všichni – chudí i bohatí, významní i bezvýznamní – stejnou důstojnost, svoje kořeny v biblických příbězích? Možná že ano, to bychom ovšem museli tyto příběhy znát. Budovy, obrazy, knihy, ale i zákony, to všechno patří k našemu světu, dospělí lidé nazvali tento svět slovem „kultura“. Znat biblické příběhy tedy pomáhá k tomu, abychom lépe porozuměli kultuře, ve které žijeme.

Je to mnoho nebo málo, když jsem vyjmenovala tři důvody pro to, proč mohou biblické příběhy pomáhat v životě všem dospívajícím mladým lidem: křesťanům i nekřesťanům? Někomu z vás už to možná stačí. Ale přeci jen přidám ještě čtvrtý důvod: Když jsem psala tuto útlou knížku, znovu ke mně příběhy Bible promluvily. A víte, co jsem zjistila? Že jsou prostě krásné. A o tu krásu se nyní chci s vámi se všemi podělit. Ať se vám tyto biblické příběhy líbí stejně jako mně.

STARÝ ZÁKON

Adam a Eva

Jak je možné, že si lidé tak málo rozumí? Inu, protože na Zemi existuje téměř 7 000 jazyků – a každý je jiný. Ale často si nerozumí ani lidé, kteří mluví jazykem stejného národa. Třeba proto, že jeden mluví jazykem vědy a druhý jazykem umění nebo jazykem náboženství. V obou případech potřebujeme „překladače“, abychom si porozuměli. Například když Bible vypráví příběh o původu světa, používá slovo „stvoření“. Takové slovo neznají přírodovědci. Ti hovoří o vývoji. Jejich slovo „vývoj“ popisuje, jak vznikl náš vesmír, naše planeta a život. Slovo „stvoření“ popisuje něco jiného: lidskou víru, že je naše planeta dílem Boha a že ji máme chránit. Aby člověk takovému poselství porozuměl, vypravuje Bible krásný příběh, pro který si vypůjčila jazyk umělecký – básnický.

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůň

byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží.

Bůh řekl: „Buď světlo!“ – a bylo světlo... Byl večer a bylo jitro, den první... „Buď klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod!“ A stalo se tak. Byl večer a bylo jitro, den druhý... „Nahromadte se vody pod nebem na jedno místo a ukaž se souš!“ „Zazelenej se země zelení!“ A stalo se tak. Byl večer a bylo jitro, den třetí... „Buďte světla na nebeské klenbě, aby oddělovala den od noci!“ A stalo se tak. A byl večer a bylo jitro, den čtvrtý... „Hemžete se vody živočišnou havětí a létavci létejte pod nebeskou klenbou!“ Byl večer a bylo jitro, den pátý... „Vydej země rozmanité druhy živočichů, dobytek, plazy a rozmanité druhy zemské zvěře!“ A stalo se tak...

I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi.“ Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem

Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal... Byl večer a bylo jitro, den šestý.

Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Eden, aby ji obdělával a střežil. A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“

Slyšeli jste? Ten příběh je plný krásných obrazů. Proto odjakživa lákal malíře, aby ho ztvárnili svým – malířským jazykem.

Ale příběh o Adamovi a Evě na začátku Bible pokračuje dál:

Nejzchytralejší ze vší polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ Žena odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.““ Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se

vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.

Hospodin Bůh zavolal na člověka: „Kde jsi?“ On odpověděl: „Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“ Adam poznal, že udělal něco špatného, protože jedl ze stromu poznání. Tak Bůh usvědčil člověka z toho, že zničil něco velmi krásného, jemného a zároveň tak důležitého, že to bylo v samotném středu zahrady...

I řekl Hospodin Bůh: „Teď je člověk jako jeden z nás, zná dobré i zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ navěky.“ Proto jej Hospodin vyhnal ze zahrady v Eden, aby obdělával zemi, z níž byl vzat.

Potřebuje i tento příběh překladatele? Určitě, potřebuje překladatele z jazyka symbolů

a obrazů do naší řeči, které rozumíme. Takový překladatel by mohl třeba říci: Každý člověk je takový malý Adam nebo malá Eva. Přichází na svět a zažívá lásku, ochranu a bezpečí, které mu dávají všichni velcí lidé kolem něho – a to je něco jako rajská zahrada. A každý člověk má ve svém srdci něco velmi krásného, jemného a zároveň velmi důležitého – něco jako je strom uprostřed zahrady lásky a bezpečí. Tím stromem je lidská schopnost mít také rád, poznávat lidi, svět i tajemství a dobře s nimi zacházet. Taková schopnost, k té musíme být citliví a pěstovat ji v sobě, chránit ji – a ne s ní nakládat, jak se nám zlíbí, třeba ji i otrhat, jako to udělali Adam a Eva se stromem uprostřed zahrady. Ale když to uděláme – a každý z nás to někdy udělá – třeba proto, že si necháme do našeho života zasyčet hlas pýchy, zničíme všechnu tu krásnou a důležitou lásku, která roste v našem srdci. Co se pak stane? Vyžene nás to z krásné rajské zahrady našeho dětství, kdy jsme ještě neuměli být zlí.

Takhle mohou s pomocí „překladaatele“ rozumět biblickým příběhům všichni lidé.

Věřící Židé nebo věřící křesťané rozumí vzkazu tohoto příběhu ještě hlouběji. Mezi jeho řádky čtou: Díky Boží lásce vznikl náš vesmír, naše planeta a na svět přišli lidé. A Bůh také člověka neopustí, když zničí svůj ráj. Boží láska je s člověkem stále – i za hranicemi zahrady ráje...